

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/618/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

367/2012. (XI. 7.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a **panaszos**¹ 2012. július 23-án előterjesztett **panaszát** a 2012. november 7-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – BRFK Kerületi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2012. július 23-án a Testület ügyfélszolgálati irodáján átadott panaszbeadványában és előadott panaszában a vele szemben 2012. július 16-án, otthonánál foganatosított rendőri intézkedés jogszerűségét kérdőjelezte meg.

I.

1) A panaszos beadványában előadta hogy 2012. július 16-án három rendőr csöngetett a lakása ajtaján, mert bejelentés érkezett a rendőrségre arról, hogy a panaszos lakásából kiabálás hallatszik. A panaszos kérdésére a rendőrök elmondták, hogy nem hallottak semmit azelőtt, mielőtt becsengettek volna hozzá. Ennek ellenére – úgy, hogy meg sem győződtek a „feljelentés tárgyáról” – kérték a panaszos adatait, ami érthetetlen a panaszos számára, hogy miért tettek.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos ezután úgy fogalmazott, hogy sérelme főképp az, hogy a rendőr azzal „fenyegette” őt: „ha még egyszer feljelentenek engem, további intézkedést tesznek”. A panaszos ezt azzal kommentálta, hogy nem tudja megakadályozni azt, hogy ismételten feljelentsék. A panaszos megjegyezte, hogy hangosan beszél, amikor telefonál a fülzúgása miatt, amit nem lehet megszüntetni hallókészülékkel.

A panaszos tudomása szerint őt csak szomszédja jelentette fel. A panaszbeadvány ezt követően több olyan információt tartalmaz a rendőri intézkedéstől függetlenül, amelyek a panaszos szomszédjának és élettársának életvitelével és törvénysértő magatartásával kapcsolatosak. A panaszos velük kapcsolatosan előadta, hogy éjszakánként „kínozzák” őt.

A panaszos kérdésként fogalmazta meg, hogy „mi lesz velem” a rendőr fenyegetése okán, illetve tart attól, hogy a szomszéd újabb feljelentése miatt a rendőrség meg fogja hurcolni.

2) A panaszos a Testület ügyfélszolgálati irodáján elmondta, hogy 2012. július 16-án a délelőtti órákban érkezett lakása elé három rendőr, akik arról tájékoztatták, hogy a szomszédja bejelentést tett a rendőrségen, mivel kiabálást hallott a panaszos lakásából.

A panaszos a rendőri intézkedéssel összefüggésben kifogásolta, hogy annak során a rendőrök csak az ő adatait ellenőrizték, a szomszéd adatait nem, ezért elfogultnak tartja az intézkedést. Szintén kifogásolta, hogy a rendőrök megfenyegették azzal, hogy ha még egyszer feljelentik, akkor további intézkedést kezdeményeznek. A panaszos megjegyezte, hogy az egyik rendőr kérdésére úgy nyilatkozott, hogy ő maga a bejelentésben szereplő kiabálást nem hallotta még a rendőrök csengetése előtt sem.

A panaszos fontosnak tartotta megemlíteni, hogy a bejelentő szomszéd számos csalásáról tud, így különösen sérelmesnek érzi, hogy az ő bejelentése alapján vonták intézkedés alá.

A panaszos kérte a Testületet panaszának kivizsgálására.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőrkapitányságtól, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját.

1) A Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályán szolgálatot teljesítő, az intézkedésben részt vevő r. őrmester jelentése szerint az ügyelet utasítására jelent meg F. út ... szám alatt, mert onnan bejelentés érkezett, hogy egy lakásból egy idős néni kiabál, szidja a szomszédot.

Az intézkedésnél jelen volt a jelentő rendőrön kívül egy r. főtörzsőrmester valamint egy r. őrmester. A jelentést készítő r. őrmester megjegyezte, hogy az intézkedés napján a másik r. őrmesterrel együtt próbaidős állományban tartoztak.

A helyszínen a bejelentő fogadta a r. őrmestert, aki elmondta, hogy a szomszédjában élő idős hölgy – azaz a panaszos – hetek óta zaklatja, trágár módon kiabál ki a lakásából, szidja őket. Ugyanez történt a szóban forgó napon is. Az r. őrmester a helyszínre érkezéskor kiabálást, szitkozódást nem hallott az idős hölgy (a panaszos) lakásából.

A bejelentő meghallgatása után felvette a kapcsolatot a panaszossal, aki az ajtót nem, csak a bejárati ajtó kitekintő ablakát nyitotta ki. Miután a r. őrmester közölte a nevét, rendfokozatát, szolgálati helyét a panaszossal, kérdésére azaz, hogy mit tud a bejelentés tárgyáról a panaszos, miszerint valaki a lakásból kiabál és szitkozódik, számon kérően, agresszív hangnemben mindössze annyit reagált a panaszos, hogy miért zaklatja őt három rendőr „ilyenekkel”.

Az r. őrmester tájékoztatta a panaszost arról, egy bejelentés alapján a kiabálás a panaszos lakásából volt hallható és meg is nevezte a bejelentőt, valamint azt, hogy emiatt intézkedniük kellett. Az r. őrmester elkérte a panaszos személyazonosító igazolványát, amit átadott. Eközben a panaszos elkezdte szidalmazni a szomszédot, miszerint biztosan ő tette a bejelentést. „Adócsalónak, sikkasztónak, és többször is zsidónak nevezte a szomszédját”.

A r. őrmester megjegyezte, hogy a panaszos az intézkedés alatt végig zavartnak tűnt, további kérdéseire vonakodva, passzívan reagált. Az r. őrmester azon kérdésére, hogy jól van-e, illetve, hogy szüksége van-e egészségügyi ellátásra, válasza egyértelműen „nem” volt. Ezután elkérte a panaszos az intézkedő rendőrök nevét és jelvéyszámát, amiket közölt vele a r. őrmester.

A r. őrmester elmondta a panaszosnak, hogy ha panasszal kíván élni, azt megteheti a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságon és a Testületnél, valamint a 107-es számon kaphat további felvilágosítást.

A r. őrmester az intézkedésben szereplő bejelentőt és a panaszost az ügyeleten keresztül leellenőrizte a körözési nyilvántartásban, melyben nem szerepeltek. Az intézkedés végén jelentést tett az Ügyeletes Tisztnek, aki engedélyezte, hogy távozzon a helyszínről. Az ügyelet az intézkedésről egy feljegyzést készített.

A helyszínen azért jelent meg három fő rendőr, mert az aznapi szolgálatot ilyen létszámmal határozta meg a Szolgálatirányító Parancsnok.

Az intézkedés célja „bejelentés alapján a lakásból kiabáló személy felkutatása” volt. A panaszos igazoltatásának oka az információgyűjtés volt.

A rendőri intézkedés alkalmával határozott udvarias hangnemben beszéltek az eljáró rendőrök az intézkedés alá volt személyekkel.

2) A rendőrség a fenti jelentésen túl a Testület rendelkezésére bocsátotta az intézkedésről készült, a küldés adatait rögzítő dokumentumot. Az irat szerint a rendőrségre 2012. július 16-án 7 óra 39 perckor érkezett bejelentés. Az intézkedés a kerültnek került kiadásra 7 óra 42 perckor. A rendőrség 8 órakor érkezett a helyszínre, az intézkedést pedig 8 óra 15 perckor fejezték be. Az emlékeztető arról tanúskodik, hogy a lakásban egyedül él egy néni, aki „kiabál, őrjöng, szidja” a bejelentőt. Az „L/14-es” beszélt a panaszossal, aki térben és időben orientáltnak tűnt, mentővel elszállítást nem igényelt és figyelmeztették. Az elintézés típusaként az „egyéb/igazoltatás” került rögzítésre.

III.

A Testület a panasz és a rendőrségi dokumentumok alapján azt vizsgálta, hogy három rendőr jogszerűen jelent-e meg a panaszos otthonánál és vonta intézkedés alá a panaszost, illetve, hogy ezen rendőri intézkedés megfelelt-e a részrehajlás-mentes ügyintézés követelményének. A Testület ezen túlmenően arra a kérdésre próbált meg válaszolni, hogy a rendőri bánásmód keletkeztetett-e alapjogsérelmet a panaszos oldalán.

A Testület a panaszeljáráás során arra a megállapítása jutott, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, továbbá a XV. cikkben biztosított jogot az egyenlő bánásmóddhoz és részrehajlásmentes ügyintézéshez az alábbiak szerint.

1) A panaszos kifogásolta a vele szembeni intézkedést, továbbá elfogultnak tartotta a rendőri fellépést.

a) Elsőként azt kellett tisztáznia a Testületnek, hogy milyen indok és jogalap birtokában jelent meg a három rendőr a panaszos lakásánál, illetve azt, hogy ez az intézkedés okozott-e alapjogsérelmet a panaszosnak.

Az Alaptörvény 46. cikkének (1) bekezdése kimondja: „A rendőrség alapvető feladata a bűncselekmények megakadályozása, felderítése, a közbiztonság, a közrend és az államhatár rendjének védelme.” Ezen túlmenően az Rtv. 1. §-a tartalmaz rendelkezéseket a rendőrség feladatára vonatkozóan. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdésének 1., 2. és 3. pontja szerint az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és az Rtv. felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében a rendőrség általános bünygyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését és felderítését; szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében; ellátja a közbiztonságra veszélyes egyes eszközök és anyagok előállításával, forgalmazásával és felhasználásával kapcsolatos hatósági feladatokat. Az Rtv. 11. § (1) bekezdése a rendőr feladatainak ellátásáról és az utasítások teljesítésének kötelezettségéről a következőképpen rendelkezik: „A rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az e törvényben foglaltak figyelembevételével – engedelmességgel, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.”

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése pedig a rendőr intézkedési kötelezettségével kapcsolatosan a következőket rögzíti: rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van. A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 4. § (3) bekezdése – amely az Rtv. előírásait egészíti ki – a következőket mondja ki: A rendőr meghatározott szolgálati feladat végrehajtása során észlelt vagy tudomására jutott kisebb súlyú jogsértő cselekmény esetén a meghatározott szolgálati feladatának teljesítését folytatja, azonban a szolgálati előjárónak történő jelentéssel vagy a legközelebbi általános rendőrségi feladatok

ellátására létrehozott szerv ügyeletének értesítésével köteles intézkedést kezdeményezni. A rendőr az életet, testi épséget és a vagyonbiztonságot közvetlenül veszélyeztető magatartás észlelése esetén köteles intézkedni.

A rendelkezésre álló rendőrségi dokumentumokból kiderült, hogy a panaszolt intézkedés helyszínéről, konkrétan a panaszos szomszédjától bejelentés érkezett a rendőrségre, miszerint a panaszos otthonából erőteljes kiabálás, szidalmazás és szitkozódás hallatszik. A bejelentő azt is megemlítette, hogy egy sokadszorra előforduló esetről van szó.

A Testület elfogadta a rendőrségi iratok tartalmát, figyelemmel azon körülményre is, hogy maga a panaszbeadvány is arról tanúskodik, hogy a panaszost arról tájékoztatták a rendőrök, hogy a szomszédja által megtett bejelentés miatt és a bejelentő által tapasztalt kiabálás okán jelentek meg nála. A Testület megítélése szerint a rendőrségre beérkezett bejelentés alapján felmerülhetett egyrésztől jogsértő cselekmény elkövetésének a gyanúja, másrésztől pedig az, hogy a panaszos esetlegesen segítségre szorul. Rögzítendő az is, hogy a rendőrök a panaszos azonosításával tudták megállapítani azt, hogy a rendőri intézkedést kérő bejelentő által megjelölt személy megegyezik-e a panaszossal. **Mindezek okán pedig jogszerűen került sor a panaszos otthonánál a rendőri megjelenésre, intézkedésre és információgyűjtés keretében a panaszos azonosításra, ami által pedig nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

b) A panaszos véleménye szerint csak az ő adatait ellenőrizték, ami miatt elfogultnak találta az intézkedést.

A részrehajlás-mentes intézkedés követelményét az Rtv. 13. § (2) bekezdése rögzíti, amely szerint „a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni”. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves). Ezen kötelezettség sérelmét alapozza meg, ha az eljáró rendőr az intézkedés kötelezettség lehetőségét kihasználva, azt az eljárás alá vont személlyel szembeni ellenszenve kifejezésére alkalmazza.

A rendőrt megillető törvényes jogosítványok esetleges részrehajló alkalmazását a Testületnek a fenti rendelkezésen kívül azért is vizsgálnia kell, mert az Rtv. 92. §-a szerint a Testület az alapjogsérelem megállapításáról dönt, ebbe a körbe pedig az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében előírt megkülönböztetési tilalom is beletartozik, azaz hogy a rendőrség jogtalan megkülönböztetés nélkül éljen a rendelkezésére álló jogszabályi felhatalmazásokkal.

A rendőri jelentés szerint elsőként a bejelentővel vették fel a kapcsolatot, akinek meghallgatása után a panaszost felkeresték. Ugyanezen dokumentum arról is tanúskodik, hogy mind az intézkedésben szereplő bejelentőt, mind pedig a panaszost leellenőrizték az ügyeleten keresztül a közérzési nyilvántartásban, amelyben egyik személy sem szerepelt.

A panaszos nem tett arról említést, hogy milyen körülmények alapján jutott arra a feltételezésre, hogy az intézkedő rendőrök csak őt azonosították, illetve vonták intézkedés alá. A Testületnek megküldött rendőri jelentés ugyanakkor éppen ennek ellenkezőjéről ad számot, azaz e szerint a rendőrök elsőként meghallgatták a bejelentőt – a Testület megítélése szerint helyesen –, illetve mindkét érintettet leellenőrizték a közérzési nyilvántartásba. Ezen utóbbi körülményből pedig arra lehet következtetni, hogy a bejelentő azonosítására is sor került. A

Testület véleménye szerint szükségszerű is volt a bejelentő azonosítása, hiszen a rendőrök így tudtak megbizonyosodni arról, hogy a helyszínen jelenlevő személy megegyezik a rendőri intézkedést kérő személlyel.

Mindezekre tekintettel a Testület megállapítása szerint a rendőri fellépés nem sértette az Rtv. 13. § (2) bekezdésben rögzített részrehajlás-mentesség és az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményét.

2) A Testület végül azt értékelte, hogy milyen hangnemben és bánásmódban részesült a panaszos a helyszíni intézkedés során.

A Testület vizsgálatának alapját az Rtv. alapelvi szintű rendelkezései [2. § (1) bekezdés, 11. § (1) bekezdés] képezték. Ezek a rendelkezések ugyan kívül esnek az Rtv. 92.§ (1) bekezdésében megjelölt, az Rtv. IV., V. és VI. fejezetén, ugyanakkor azokat a Testület az eljárása során minden esetben figyelembe veszi, és értékeli.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése értelmében „a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”, míg a 11. § (1) bekezdés rögzíti, hogy „a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni”.

A panaszos által előadott azon kifogással szemben, miszerint az egyik rendőr „fenyegetőleg” lépett fel, a rendőri jelentés arról adott számot, hogy az intézkedés alkalmával udvarias, de határozott hangnemben beszéltek a panaszossal. „Fenyegetésről” a rendőrségi iratok nem tesznek említést, ahogy arra való utalás sem történt, hogy valamely hátrányos jogkövetkezményt helyeztek volna kilátásba a panaszossal szemben, ugyanakkor a panaszost figyelmeztették.

A fentiek ismeretében a Testület úgy foglalt állást, hogy az Rtv. hivatkozott rendelkezésének megsértése miatt a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem állapítható meg, mivel a panaszosi állítás és a rendőrségi információk között tapasztalt ellentmondást a Testület nem tudta feloldani.

IV.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a vizsgált ügyben az egyes sérelmek, azaz maga a rendőri intézkedés foganatosítása a panaszos otthonánál és az annak keretében történt igazoltatás kapcsán alapjogsérelem nem történt, az intézkedések jogszerűsége okán. Nem találta részrehajlónak a Testület a rendőri intézkedést, aminek okán úgyszintén nem történt alapjogsértés, ugyanakkor az alkalmazott rendőri hangnem kapcsán – tekintettel a bizonyítékok között meghúzódó ellentmondásra és azok feloldhatatlanságára – az emberi méltóság sérelme nem volt megállapítható. Minderre tekintettel a Testület állásfoglalását a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki, és az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz áttételéről döntött.

Budapest, 2012. november 7.

Dr. Juhász Imre
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET